

Kurser 2024 i konflikthantering, ickevåld & civilkurage

Texter om ickevåld, konflikthantering, samhällsförändring, civil olydnad och plogbillsrörelsen

Sexuell exploatering i ickevåldsrörelsen

Workshop nyårsträffen Hopp & Motstånd 2 januari 1997

Schema för samtalet (Max sju deltagare)

- Välja underlättare: sexismobservatör, stämningsunderlättare, tidsunderlättare och sekreterare
- Inledning (från denna text)
- Runda med allas reflektioner
- Fri diskussion
- Utvärdering: makt och jämlikhet under workshopen.

Några utgångspunkter för samtalet:

Kärleksexploatering

Inom radikalfeminismen finns en intressant spänning.

- De som betonar våldet, våldtäkten eller pornografin som förklaring till patriarkatet
- Och de som snarare betonar mäns utsugning av stöd och kärlek från kvinnor. Kvinnor älskar alltså män mer än tvärtom.

Kärleksutsugning kan uppstå i relationer när en i en parrelation sitter i

fängelse. Inom plogbillsrörelsen har vi myntat ett uttryck som heter plogbillsänka. Intressant är också om det fortfarande är så att mannen får mer stöd när det är kvinnan som sitter i fängelse.

Kärleksexploatering och etik

Kant och Aristoteles menar att andra människor ska vara ett mål i sej, inte ett medel för att jag ska uppnå något. När vi reduceras till medel reduceras vi till att bli en sak eller ett verktyg för andras syften.

Situationer där möjligtvis kärleksexploatering kan uppstå:

- Jag känner mej ensam. Jag behöver någon.
- Jag vill ha barn och familj. Jag behöver någon för att bilda familj.
- Om jag ska orka med ett liv som revolutionär så behöver jag en partner.

Exploatering av kroppskontakt

Kroppskontakt är viktigt i relationer. Men ibland kan man känna sej utsugen på kroppskontakt. Personen vidrör för sin egen skull, för att tillfredsställa sej själva, inte för min skull eller för vår skull. (Skilja från när någon ber just mej om stöd och att hålla om honom.)

I ickevåldssammanhang kan det uppstå kroppskontaktkulturer, med kramar, massage, dans, lekar, trygghetsövningar.

Här kan åtminstone två problem uppstå.

- Om deltagare exploaterar kroppskontakt.
- Och om kotteri bildas. Några hamnar utanför, på grund av utstötning – man undviker kroppskontakt med vissa. Eller för att man själv dras sig undan. Den typen av kroppskontakt fungerar kanske inte för alla deltagare.
- Hur hanterar vi dessa svårigheter? Idéer: Intimitets-fria zoner i matsal och under gemensamma samlingar.

Sexuella visioner och utopier

Inom ickevålds och fredsrörelsen i USA finns det en rad sexuella utopier,

celibat, kyskhhet, lesbianism, tvåsamhet, seriell monogami, polyamori, polygami, frigjordhet, lössläpphet, gruppsex.

- Gandhi: Hustrun fick också leva i celibat under perioder.
- Gandhi använde yngre kusin för att testa sin renhet. Han exploaterade därmed sin kusin för ett kyskhetsideal.
- Ett problem när jag bodde i USA var långt utdragna tvåloperor som splittrade ickevåldsgruppen jag jobbade i. Liknande problem fanns i ett av kollektiven, som splittrades av nya spänningar som uppstod. Vissa försökte motverka spänningar mellan sitt engagemang och intimitet genom att skilja på "aktivistvänner" och de som de hade intima kärleksrelationer med. Aktivistervänner var inte kärlekspartners.

Även om det finns många undantag så är risken stor för att vängrupper och små organisationer måste splittras eller någon lämna vid separation. Det finns inga garantier för vänskap efter att ha haft en kärleksrelation med någon. Om ni klarar det bra så kanske inte nästa person som blir ihop med någon av er klarar att leva eller arbeta nära en före detta.

Kanske har vi överskattat möjligheten att orka med relationer, relationsuppbrott kombinerat med långvarigt samarbete kring aktivism.

Idé att diskutera: Undvik sexuella eller intima relationer med aktivister i samma aktionsgrupp.

Workshops underlag 1997 förberett av Per Herngren

Konflikthantering vid diskriminering och sexism

Beställ en [kurs till er organisation](#) eller gå [en öppen kurs](#)

Jämlika metoder mot sexism och trakasserier: Under kursen övar deltagarna olika metoder för jämlikare samtal och samarbete. Deltagarna tränar sig dessutom att ingripa vid underordning, sexism eller trakasserier.

Feminismen har de senaste åren undersökt hur olika system av makt och övergrepp korsar varandra. Dominans, könsordning, rasism och klass vävs ihop. Dessa så kallade intersektioner kan stärka eller motverka varandra, och de blir svåra att hantera.

Kurser i performativt konfliktingripande mot sexism och sexuella trakasserier

De vanligaste misstagen när arbetsledare eller arbetskamrater på arbetsplats ingriper vid sexuella trakasserier eller sexism är att använda tekniker för medling, skamning eller ensidigt fokusera på att göra folk medvetna om problemen. Det behövs istället ett större fokus på öva in tekniker för att ingripa så fort särbehandling eller trakasserier uppstår samt till upprättelse av offer.

Efter Jo Freemans [Strukturlöshetens Tyranni](#) 1970 uppstod en innovativ period där feminister och andra utvecklade en rad tekniker för jämställda möten, samt för att ingripa vid sexism och trakasserier. Dessa tekniker är väletablerade på många håll. De är dock inte lika spridda i Sverige. Senare har Judith Butlers och andra lyft fram komplexitet, öppningar och möjligheter genom queer, och hur vi förkroppsligar motsägelsefylld mening vilket skapar sprickor och sättningar som kan användas kreativt. Inom feminism har vi sett en rad undersökningar hur olika system av makt och förtryck kan korsa varandra. Dessa så kallade intersektioner får effekter som inte går att förenkla till respektive maktsystem.

För att kunna ingripa behövs övning både i att upptäcka sexism samt att använda en rad olika metoder för ingripande. Vilken styrka och vilka svagheter finns i varje metod? Under en kurs i Proaktivt Konfliktingripande kan det ta flera dagar innan dessa tekniker landar och sätter sig i ryggmärgen på deltagarna. För att alla deltagare ska kunna tillgodogöra sig träningen och samtalen kring teorin är det maximalt åtta personer på varje kurs.

Kunskap har inte bara med huvudet att göra, den sätter sig efterhand i hela kroppen, ungefär som när man lär sig dans, teater eller sport. Inte heller här skulle man komma speciellt långt med bara föreläsningar, information eller medvetandegörande.

Disposition kallar den franske filosofen Merleau-Ponty och sociologen Pierre Bourdieu kunskap som sitter i hela kroppen snarare än enbart i huvudet. De visar dessutom att kunskap inte är individuell, den handlar om hur vi övar på att samspela med varandra.

Läs mer om [Proaktivt Konfliktingripande](#)

Träning i civilkurage och konflikthantering kan rädda liv

Statistik från FNs arbetsorganisation tyder på att fler dör av sjukdomar och stress som orsakas av organisation, mobbning och härskartekniker på arbetsplatsen än som dör av olyckor orsakade av farlig arbetsmiljö. Att införa regelbunden träning i civilkurage och konfliktingripande skulle i så fall rädda liv.

”Enligt FN:s internationella arbetsorganisation, ILO, inträffar årligen omkring 2,8 miljoner arbetsrelaterade dödsfall. Drygt 380 000 av dem är dödsolyckor. Av dödsfallen beror 14 procent på olyckor och 86 procent på sjukdomar. Att människor dör, blir sjuka eller slits ut i förtid och att jobbstressen tvingar upp antalet sjukskrivningar är helt oacceptabelt. Varje arbetsrelaterad död är ett misslyckande i arbetsmiljöarbetet.” (Erna Zelmin-Ekenhem, generaldirektör, Arbetsmiljöverket, DN, 27 april 2019.)

Några övningar mot sexuella trakasserier och sexism

- Varje kommatecken särskiljer en eller flera övningar som används under kurserna i Proaktivt Konfliktingripande.

Sexism

Särskilja, idealisera, identitet/utanför/annorlunda. Monopoliserad kunskap.

Underordning, rokad, könsidentifiera, annangöra, nedlåtande, hån. Svaghetsstyrka: gråta, ilska, kompletterar.

Broderlig, faderlig, förmyndare, paternalism, maternalism, representera. Peka ut som offer, hjälplös, riddare, kön som förklaring. Objektivera, homosocialisation

Sexuella trakasserier

Oönskad flört, ond tro, tafs, antasta, andra former av sexuella trakasserier.

Heterosexism

Homofobi, särskilja, heteronormativt, rolltilldela, terapeut, exotisera, idealisera, outa, peka ut. Undergräva/mångfaldiga kön, queer, trans, inter.

Intersektionalism

Annangöra i solidaritet – också, även, precis som. Sexualisera kultur. Feminisera. Avsexualisera ålder, kroppslighet, dubbla offer, offer/förtryckare, makthavare/offer.

Metoder för beslut från feminism och Movement for New Society

Mötestekniker: Mötesövning. Beslutsövning.

Beslutstekniker

Runda, mötesunderlättare, maktingripare, tidsunderlättare, stämningsunderlättare. Rösta, konsensus/vetorätt, ledarstyrt, skiljedom, förhandling, upplyst despoti. Reservera sej, ställa sej utanför, veto.

100 härskartekniker

Texter om ickevåld, konflikthantering, samhällsförändring, civil olydnad och plogbillsrörelsen